Категорія справи № **954/2049/25: Кримінальні справи (з 01.01.2019); Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку; Воєнні злочини.**
Надіслано судом: **04.06.2026.** Зареєстровано: **05.06.2026.** Забезпечено надання загального доступу: **08.06.2026.**
Номер судового провадження: **1-кп/954/62/26**
Номер кримінального провадження в ЄРДР: **12025230000001275**

Справа № 954/2049/2

Номер провадження 1-кп/954/62/2

ВИРОК

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

02 червня 2026 рокус-ще Нововоронцовка

Нововоронцовський районний суд Херсонської області в складі:

головуючого судді ОСОБА_1 ,

за участі секретаря судового засідання ОСОБА_2 ,

прокурора ОСОБА_3 ,

захисника ОСОБА_4 ,

потерпілого ОСОБА_5 ,

розглянувши у відкритому судовому засіданні у залі судових засідань Нововоронцовського районного суду Херсонської області кримінальне провадження №12025230000001275, внесеного до ЄРДР 18.08.2025 за обвинуваченням:

ОСОБА_6 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , громадянина Російської Федерації, уродженця міста Саратов, РРФСР, СРСР, зареєстрований за адресою: АДРЕСА_1 ; проживає за адресою: АДРЕСА_2 , документований паспортом громадянина РФ серії НОМЕР_1 від 05.11.2013, який з 19.09.2021 до 19.09.2023 обіймав посаду *«депутат Государственной думы Федерального собрания Российской Федерации VIII созыва»* (мовою оригіналу), а з 20.09.2023 *«сенатора Российской Федерации представителя от законодательной власти Херсонской области»* (мовою оригіналу);

раніше судимий вироком Тернопільського міськрайонного суду від 26.02.2025 за ч. 3 ст. 110 КК України до 15 років позбавлення волі з конфіскацією всього належного йому майна;

стосовно якого до Шевченківського районного суду м. Києва 20.07.2023 направлено обвинувальний акт у кримінальному провадженні № 42022000000001343 за ч. 3 ст. 110 КК України та 15.07.2025 обвинувальний акт у кримінальному провадженні №22023000000000771 за ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України;

у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 438 КК України,-

ВСТАНОВИВ:

Формулювання обвинувачення, визнаного судом доведеним.

У невстановлений дату та час, але не пізніше вересня 2022 року, на окуповану територію селища Велика Лепетиха Каховського району Херсонської області з метою доставки прапорів РФ та гуманітарної допомоги прибув *«депутат Государственной думы Федерального собрания Российской Федерации VIII созыва»* (мовою оригіналу ОСОБА_7 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , будучи представником органу державної влади окупаційної держави, усвідомлював існування міжнародного збройного конфлікту.

У вересні 2022 року ОСОБА_7 , будучи *«депутатом Государственной думы Федерального собрания Российской Федерации VIII созыва»* (мовою оригіналу), діючи за попередньою змовою з невстановленими військовослужбовцями ЗС РФ, перебуваючи в окупованому селищі Велика Лепетиха Каховського району Херсонської облас умисно, тобто усвідомлюючи суспільно небезпечний характер свого діяння, передбачаючи його суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, порушуючи ст. 32, 147 Конвенції та ст. 75 Додаткового протоколу I, вчинив дії, спрямовані на порушення законів та звичаїв війни, що полягали у жорстокому поводженні з цивільни населенням, а саме катуванні, яке виразилось у завданні сильних психічних страждань потерпілому ОСОБА_5 , ІНФОРМАЦІЯ_2 , та його нелегальному ув`язненні.

Так, 02.09.2022 близько 14.00 год. п`ятеро невстановлених військовослужбовців ЗС РФ з метою проведення обшуку прибули за місцем мешкання потерпілого ОСОБА_5 за адресою: АДРЕСА_3 . Зустрівши потерпілого у будинку, військовослужбовці ЗС РФ застосували стосовно останнього фізичне насильство, яке полягало у нанесен ударів ногами по тулубу.

Після завершення обшуку, вказані особи наказали потерпілому ОСОБА_5 у супроводі невстановленого військовослужбовця ЗС РФ слідувати за ними на автомобілі, який належав його батькові, до будівлі Великолепетиської селищної ради за адресою: Херсонська область, Каховський район, селище Велика Лепетиха, вул. Соборна, 3.

Відразу після прибуття за вказаною адресою, знаходячись в одному з приміщень будівлі Великолепетиської селищної ради, невстановлені військовослужбовці ЗС РФ почали проводити допит ОСОБА_5 , звинувачуючи останнього у крадіжці майна школи.

У цей час до зазначеного приміщення зайшов ОСОБА_7 , який почав запитувати потерпілого про його відношення до окупаційної влади. Не отримавши бажаних відповідей на поставлені запитання, ОСОБА_7 , діючи умисно, тобто усвідомлюючи суспільно небезпечний характер свого діяння, передбачаючи його суспільно небезпеч наслідки і бажаючи їх настання, застосував стосовно ОСОБА_5 психологічне насильство, яке полягало у погрозі вбивством останнього шляхом приставляння до голови потерпілого пістолету та висловленні намірів застрелити його, чим порушив вимоги ст. 75 (2)(е) Додаткового протоколу I (погроза вбивством).

Надалі, ОСОБА_7 , усвідомлюючи, що ОСОБА_5 є цивільною особою, яка перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права, спільно з невстановленими військовослужбовцями ЗС РФ продовжили допит ОСОБА_5 , звинувачуючи останнього у крадіжці інвентарю школи та пошкодженні майна інших мешканців селища Вели Лепетиха. Вимагаючи зізнань у вчиненні вказаних дій, невстановлені військовослужбовці ЗС РФ, під керуванням ОСОБА_7 , діючи спільно та з єдиним умислом, застосували стосовно потерпілого фізичне насильство, яке полягало у нанесенні ударів прикладом автомата та іншими предметами по голові, шиї та тулубу, та психологічн насильство, що виразилось в імітації відрізання вуха ОСОБА_5 шляхом приставляння до нього ножа, а також у погрозах вбивством шляхом наведення на потерпілого зброї та приведення її у бойову готовність, чим порушено вимоги статті 31, 32, 147 Конвенції (катування) та статтю 75(2)(а)(а.2), (е) Додаткового протоколу I (катуванн погроза каліцтвом та вбивством).

Після завершення допиту та катування, ОСОБА_7 , продовжуючи переслідувати зазначену вище мету, користуючись владними повноваження в силу займаної посади, у порушення ст. 147 Конвенції (нелегальне ув`язнення) дав розпорядження присутнім у зазначеному приміщенні військовослужбовцям ЗС РФ ув`язнити ОСОБА_5

02.09.2025 близько 18.30 год., виконуючи розпорядження ОСОБА_7 , невстановлені військовослужбовці ЗС РФ зв`язали руки ОСОБА_5 пластиковою стяжкою та конвоювали його до автомобілю невстановленої марки, на якому перевезли його до раніше захопленого приміщення ВП №2 Каховського РВП ГУНП в Херсонській області з адресою: Херсонська область, Каховський район, селище Велика Лепетиха, вул. Соборна, 2, де ув`язнили в приміщенні однієї з камер до 05.09.2022 без прийняття рішення про ув`язнення та забезпечення права на захист.

У період ув`язнення ОСОБА_5 утримувався у виснажливих для людського організму антисанітарних умовах, непридатних для перебування людини, які не відповідали встановленим санітарно-гігієнічним нормам, з обмежуваннями у відвідуванні вбиральні (у визначений час), без будь-яких меблів, жодні засоби особистої гігієни, їжа т медична допомога не надавалися. Тобто потерпілий перебував в умовах, які загрожували його життю та здоров`ю, але він не мав можливості вільно залишити місце утримання. 05.09.2022 приблизно о 04.00 год. невстановлені військовослужбовці ЗС РФ звільнили потерпілого ОСОБА_5 з місця нелегального ув`язнення, без надання йом будь-яких документів щодо підстав затримання та ув`язнення.

Отже, ОСОБА_7 , діючи повторно та за попередньою змовою з невстановленими військовослужбовцями ЗС РФ, в умовах міжнародного збройного конфлікту та у зв`язку з ним, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи їх суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, вчинив катування та незаконн позбавлення волі цивільної особи, чим порушив ст. ст. 4, 31, 32, 147 Конвенції та ст. 75(2)(а)(а.2), (е) Додаткового протоколу I.

Докази на підтвердження встановлених судом обставин.

Вина ОСОБА_7 у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України підтверджується сукупністю досліджених в судовому засіданні доказів, які узгоджуються між собою і не викликають жодних сумнівів у суду в своїй належності, достовірності та допустимості, а саме:

Документами:

-Витягом з ЄРДР від 20.01.2025;

-Протоколом огляду від 28.04.2025, де об`єктом огляду є відкритий ресурс мережі Інтернет за посиланням https://t.me/kastyukevich live/2155, де міститься публікація у формі відеофайлу та фотографій від 04.09.2022 опублікована 17:03, на якій невідома особа у військовій формі рф, з тканинною наліпкою на формі з текстом «НАВІГАТО знаходячись на території Херсонської області прибула до блокпосту влаштованого військовими рф; наявний текст мовою оригіналу: *«С удивительными людьми сводит судьба. Сегодня ездили в отдаленные села Херсонщины. Встретил на одном из постов добровольца из ДНР Позывной «Батя», по отчеству, как и я, Юри Разговорились»* (мовою оригіналу). На фрагменті відео з 00 хв. 02 сек. до 00 хв. 30 сек., є особа середньої тілобудови, одягнутий у військову форму рф із наявною тканинною нашивкою на формі з текстом: «НАВІГАТОР» (а. с. 1-10 т. 2). Отже, указаний протокол огляду є доказ, що підтверджує об`єктивні атрибути обвинуваченого створює безперервний логічний зв`язок із показаннями потерпілого, за якими обвинувачений використовував саме той позивний та елементи однострою, які запам`ятав ОСОБА_5 під час катувань 02.09.2022.

-Протоколом огляду від 28.04.2025, де об`єктом огляду є відкритий ресурс мережі Інтернет за посиланням ІНФОРМАЦІЯ_3 де наявна публікація із текстом від 05.09.2022 опублікована о 10:48 щодо того, що автор публікації є адміністратором каналу, який знаходився на території Херсонської області 05.09.2022 та перебував в с. Вели Лепетиха, Рубановиці, ОСОБА_8 (а. с. 11-21 т. 2). Указаний доказ доводить фізичну присутність ОСОБА_7 у місці та в період вчинення злочину стосовно потерпілого (ув`язнення та катування тривали з 2 по 5 вересня 2022 року) саме у Великій Лепетисі.

-Протоколом огляду від 11.06.2025, де об`єктом огляду є відкритий ресурс мережі Інтернет за посиланням https://ok.ru/profile/597314223125, соціальної мережі *«Одноклассники»,* та наявна особиста сторінка особи на ім`я *« ОСОБА_9 »* (мовою оригіналу), де при натисканні на вкладку «Уся інформація» встановлені наступні дані, а сам *«родился 6 декабря* (рік народження не вказаний)», *«месте рождения-г. Саратов», «живет-г. Москва»* (мовою оригіналу)(а. с. 22-34 т. 2). Указаний доказ у сукупності з іншими матеріалами підтверджує точність відомостей про особу обвинуваченого, його повні анкетні дані.

-Протоколом огляду від 11.06.2025, де об`єктом огляду є відкритий ресурс мережі Інтернет за посиланням ІНФОРМАЦІЯ_4 - соціальна мережа *«Вконтакте»* (мовою оригіналу), де у вказаній соціальній мережі наявна особиста сторінка особи на ім`я *« ОСОБА_9 »* (мовою оригіналу), та при натисканні на вкладку *«Подробнее»* (мово оригіналу) з`являється інформація, відносно *«город- Москва», «место работы Совет Федерации», «сайта- Lmekastyukevich_live», «родной город - Саратов», «образование = вуз: СВКИ ВНГ РФ (бывш, СВИ ВВ МВД РФ, СВВКУ им. Дзержинского)»* кількість користувачів, які перебувають у розділі *«друзья 9,4К», «подписчики - 3,5К «подписки= 285»* (мовою оригіналу)(а. с. 35-46 т. 2). Указаний доказ у сукупності з іншими матеріалами підтверджує точність відомостей про особу обвинуваченого, його повні анкетні дані.

-Протоколом огляду від 18.06.2025, де об`єктом огляду є інформація, розміщена та доступна загальнодоступній мережі інтернет ресурсі *«Единая россия»* (мовою оригіналу) за посиланням: ІНФОРМАЦІЯ_5 де наявна інформація щодо ОСОБА_7 , а саме: *«Родился 06 декабря 1976 года, в городе Саратов. Имеет высшее образование. 1999 году окончил Саратовский военный Краснознаменный институт внутренних войск МВД России по специальности юрист». Общественно-политическая деятельность 2018 год - н/вр Член Центрального штаба Общероссийского общественного движения «НАРОДНЫЙ ФРОНТ «ЗА РОССИЮ» 2022 = 2025 гг. Секретар Херсонского регионального отделения Партии»* (мовою оригіналу)(а. с. 47-62 т. 2). Указаний доказ характеризує особу обвинуваченого, суб`єкта злочину та суб`єктивну сторону. Вища юридична освіта свідчить про те, що обвинувачений повною мірою усвідомлював протиправність та караність своїх дій; його керівна політична роль окупаційній структурі підтверджує наявність реальних владних повноважень, які дали йому змогу віддавати накази військовим РФ щодо ув`язнення цивільного населення.

-Протоколом огляду від 19.06.2025, де об`єктом огляду є інформація в загальнодоступній мережі інтернет ресурсі *«Совет федерации федерального собрания росийской федерации»* (мовою оригіналу) за посиланням: ІНФОРМАЦІЯ_6 де у верхній частині інтернет ресурсу знаходиться пошукове поле *«Введите фамилию сенатора ил название региона»*, в якому наявна функція введення тексту; було введено текст: *« ОСОБА_10 »*, де зазначено, що останній *«представитель от законодательного (представительного органа государственной власти Херсонской области; Дата рождения: 06 декабря 1976 года; Дата наделения полномочиями: 21 сентября 2023 год Срок окончания полномочий сентябрь 2028 года»* (мовою оригіналу)(а. с. 63-79 т. 2). Указаний доказ підтверджує офіційний статус обвинуваченого як представника вищого рівня влади держави-агресора на окупованих територіях України, що підтверджує контекстуальний елемент воєнного злочину зв`язок діяння зі збройни конфліктом та окупацією.

-Протокол пред`явлення особи для впізнання за фотознімками від 21.07.2025, за яким потерпілий ОСОБА_5 заявив, що впізнає особу за фотознімком №3 позивним «Навігатор», який 02.09.2022 перебуваючи в приміщенні адміністрації, розташованої за адресою; Херсонська область, Каховський район, с. Велика Лепетиха, вул. Соборн 3, під час допиту, приставив до голови потерпілого зброю пістолет та сказав *«Заткнись тварь, а то пристрелю!»* (мовою оригіналу) та після допиту чоловік з позивним « ОСОБА_11 » сказав іншим військовослужбовиям рф *«Закройте этого придурка»* (мовою оригіналу) після чого потерпілого відвезли до приміщенн Великолепетиського ВП де посадили у камеру. За довідкою до фото таблиці до протоколу пред`явлення особи для впізнання за фотознімками від 21.07.2025, на фотокартці №3 зображений ОСОБА_7 (а. с. 80-82 т. 2).

Показаннями.

Свідок ОСОБА_12 повідомила суду, що є дружиною потерпілого ОСОБА_5 . На момент описуваних подій вона разом із чоловіком та неповнолітнім сином ОСОБА_13 проживала у селищі Велика Лепетиха Каховського району Херсонської області за адресою: вул. Миру. Обидва з подружжя працювали вчителями у місцевому ліцеї, прот через окупацію заклад перебував на простої, тому чоловік працював різноробочим у фермера. Щодо події 2 вересня 2022 року зазначила, що близько обідньої перерви, коли родина перебувала вдома, на територію домоволодіння прибули російські військові. Свідок ідентифікувала їх як військовослужбовців РФ за характерною формою «малим пікселем», шевронами з російським триколором та російською мовою спілкування. Чоловік ОСОБА_14 вийшов на подвір`я, а через 5 хвилин повернувся в супроводі військових і наказав дружині та сину вийти на вулицю. Усього свідок бачила чотирьох озброєних військових. Один із них (із позивним « ОСОБА_15 » на наліпц залишився охороняти ОСОБА_16 з сином на вулиці, застосовуючи приховані погрози («чи не страшно тобі за сина?», «чому ти така зухвала?»), а троє інших разом із ОСОБА_17 зайшли до будинку. Перебуваючи на вулиці, свідок, як вчитель з основ здоров`я та безпеки, за характерними звуками чітко зрозуміла, що в будинк відбувається побиття її чоловіка. Коли ОСОБА_18 вивели, у нього був розсічений лоб і текла кров. Військові звинуватили ОСОБА_5 у нібито викраденні туристичного спорядження зі школи. Під примусом його змусили завантажити власну автівку наметами, кариматами та іншим туристичним інвентарем, після чого він, керуюч машиною, поїхав у супроводі «окупантів» у невідомому напрямку.

Чоловік не повернувся додому до ранку, і свідок розпочала пошуки. Від місцевих жителів вона дізналася, що його можуть утримувати у захопленій будівлі колишнього відділення поліції та прибувши до відділку, ОСОБА_16 отримала підтвердження від охорони, що її чоловік перебуває там. Свідок бачила чоловіка лише один ра протягом усього часу в останній день утримання, коли йому дозволили на хвилину вийти до огорожі, щоб забрати їжу. Пізніше чоловік розповів їй, що його тримали в одиночній камері в жахливих умовах: без вікон, туалету, меблів, він спав на підлозі на дошках із соломою. Його били, тримали зі зв`язаними руками та проводили допит один із них був із позивним «НАВІГАТОР».

ОСОБА_19 був звільнений у першій половині дня 5 вересня 2022 року. Через пережите та постійну небезпеку 25 вересня 2022 року родина виїхала на підконтрольну Україні територію. Вже після їхнього від`їзду сусіди повідомили, що до їхнього будинку знову приїздили російські військові. Свідок підтвердила, що всі погрози з бок озброєних окупантів сприймалися родиною як реальні, що й стало причиною їхньої подальшої втечі з окупованого селища.

Спеціальне судове провадження за відсутності обвинуваченого (in absentia).

З урахуванням того, що судовий розгляд здійснювався за відсутності обвинуваченого ОСОБА_7 , дотримання процедур, встановлених процесуальним законом для такого розгляду, суд вважає за необхідне мотивувати окремо.

У кримінальному провадженні здійснювалося спеціальне досудове розслідування та спеціальне судове провадження (in absentia). Суд дослідив, чи були здійснені стороною обвинувачення всі можливі передбачені законом заходи щодо дотримання прав ОСОБА_7 на захист та доступ до правосуддя як підозрюваного так і обвинуваченого з урахуванням встановлених законом особливостей такого провадження, у результаті чого суд встановив наступне.

31.07.2025 слідчим за погодженням з прокурором складено повідомлення про підозру ОСОБА_7 у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України. На виконання вимог ч. 3 ст. 111, ст. 135, ст. 278, ст. 279 КПК України, повідомлення про підозру було вручене його захиснику - адвокат ОСОБА_4 (а. с. 88 т. 1).

Постановою від 08.08.2025 ОСОБА_7 оголошено в розшук (а. с. 91 т. 1).

Постановою від 20.08.2025 ОСОБА_7 оголошено в міжнародний розшук (а. с. 92-93 т. 1).

Ухвалою слідчого судді Херсонського міського суду від 03.09.2025 прийнято рішення про здійснення спеціального досудового розслідування (а. с. 94-97 т. 1).

Про прийняте рішення здійснено публікацію в газеті Урядовий кур`єр 05.09.2025, на сайті Офісу Генерального прокурора від 03.9.2025 (а. с. 105-106 т. 1)

Обвинувальний акт з додатками у кримінальному провадженні стосовно ОСОБА_7 , який обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, надійшов до Нововоронцовського районного суду Херсонської області для розгляду по суті 30.09.2025.

Ухвалою суду від 02.10.2025 призначено підготовче судове засідання.

Підготовчі судові засідання були призначені на: 05.11.2025, 08.12.2025, 05.03.2026, 26.03.2026.

Ухвалою суду від 26.03.2026 прийнято рішення здійснювати спеціальне судове провадження за обвинувальним актом стосовно ОСОБА_7 , який обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України.

У підготовчі судові та судові засідання обвинувачений ОСОБА_7 не з`являвся, будучи повідомленим про дату, час та місце проведення підготовчого судового засідання шляхом публікації:

- у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження - газеті «Урядовий кур`єр» від 25.10.2025, 29.11.2025, 21.02.2026, 21.05.2026;

- на сайті Офісу Генерального прокурора від 23.10.2025, 27.02.2026;

- через оголошення на офіційному веб-сайті «Судова влада України» від 06.10.2025, 05.11.2025, 15.12.2025, 05.03.2026, 26.03.2026, 28.05.2026.

Також направлялися судові виклики за місцем реєстрації обвинуваченого, однак під час формування поштового відправлення на офіційному інтернет порталі оператора зв`язку АТ «Укрпошта» (довідка №954/2049/25 від 05.11.2025, №954/2049/25 від 15.12.2025, №954/2049/25 від 05.03.2026, №954/2049/25 від 26.03.2026, зазначено пр неможливість відправки кореспонденції, у зв`язку із тим, що поштове відправлення неможливо відправити за адресою реєстрації та проживання: АДРЕСА_1 ; АДРЕСА_2 .

З огляду на наявні матеріали провадження, суд не вбачає будь-яких інших можливостей, які могли б бути використані для повідомлення обвинуваченого, водночас є мотивовані підстави стверджувати, що обвинувачений був обізнаний щодо судового провадження.

Суд також враховував, що до загальних засад кримінального провадження, зокрема, відноситься: законність, презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини, забезпечення права на захист, доступ до правосуддя, змагальність сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливост безпосередність дослідження доказів. При цьому зміст та форма кримінального провадження за відсутності обвинуваченого (in absentia) повинні відповідати загальним засадам кримінального провадження, зазначеним у ст. 7 КПК України, з урахуванням особливостей, встановлених законом та нормами міжнародного права.

Так, змістом абз. 1 ч. 3 ст. 323 КПК України передбачено, що судовий розгляд у кримінальному провадженні щодо злочинів, зазначених у ч. 2 ст. 297-1 цього Кодексу, може здійснюватися за відсутності обвинуваченого (in absentia), який переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на територ держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності (спеціальне судове провадження) та/або оголошений в міжнародний розшук.

З метою захисту прав обвинуваченого та досягнення інтересів правосуддя забезпечена участь захисника ОСОБА_4 , який приймав участь у кожному підготовчому судовому та судовому засіданнях.

Позиція прокурора ОСОБА_3 .

У судовому засіданні прокурор ОСОБА_3 обвинувачення підтримав, просив визнати ОСОБА_7 винуватим у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, враховуючи, що дії останнього правильно кваліфіковані, а вина повністю доведена.

З урахуванням характеру та ступеню суспільної небезпеки вчиненого злочину, просив призначити покарання у виді позбавлення волі строком на 12 років. Оскільки ОСОБА_7 був засуджений вироком Тернопільського міськрайонного суду від 26.02.2025 до 15 років позбавлення волі, просив застосувати ч. 4 ст. 70 КК України та шляхо поглинення менш суворого покарання більш суворим призначити остаточне покарання у виді 15 років позбавлення волі з конфіскацією всього належного йому майна. Залишити без змін обраний раніше запобіжний захід у вигляді тримання під вартою до набрання вироком законної сили.

Позиція потерпілого ОСОБА_5 .

Потерпілий ОСОБА_5 надав показання, за якими на момент початку повномасштабного вторгнення він проживав у селищі Велика Лепетиха Каховського району Херсонської області та працював учителем фізичної культури та керівником туристичних гуртків. Через особисту неприязнь до представників окупаційної влади та небажанн співпрацювати з «ворогом», він відмовився виходити на роботу в школу під російським прапором, обравши натомість працю трактористом у приватного підприємця.

Зазначав, що є цивільною особою (місцевий житель, учитель), не брав безпосередньої участі у воєнних діях. Разом з тим, 02 вересня 2022 року близько 14:00, коли він повернувся додому, до його подвір`я прибули п`ятеро озброєних військовослужбовців РФ у військовій формі з символікою «Z». Військові вивели його сім`ю (дружину т 15-річного сина) на подвір`я, а його самого завели в будинок, де почали жорстоко бити ногами по тулубу та в голову, звинувачуючи у крадіжці шкільного туристичного інвентарю. Під час побиття «окупанти» проводили незаконний обшук помешкання, шукаючи зброю, та вилучили пневматичну гвинтівку, туристичне спорядження піксельний одяг. Його сина в цей час водили по території домоволодіння під прицілом автомата. Після обшуку потерпілого змусили завантажити спорядження в автомобіль його батька та під конвоєм доставили до будівлі колишньої селищної ради (адміністрації) у селищі Велика Лепетиха. Саме там ОСОБА_5 побачив обвинуваченог ОСОБА_7 , який мав позивний «Навігатор».

Потерпілий засвідчив, що ОСОБА_7 особисто брав участь у його допиті, який мав політичне забарвлення. Обвинувачений, будучи в берцях, навмисно наступав на ноги потерпілому, який був у кімнатних капцях, провокував його питаннями про ОСОБА_20 та ставлення до окупаційної влади. Не отримавши бажаних відповіде ОСОБА_7 застосував психологічне насильство: дістав пістолет, пересмикнув затвор та, приставивши ствол до голови потерпілого, погрожував вбивством, називаючи його «худобою» та погрожуючи застрелити як «коригувальника».

Далі побиття потерпілого продовжувалося в приміщенні адміністрації військовослужбовцями кавказької національності в присутності ОСОБА_7 , який безпосередньо спостерігав за катуванням та давав вказівки, коли зупинятися. «Окупанти» імітували відрізання вуха потерпілого ножем, погрожували прострелити коліна та відправит дружину потерпілого в Енергодар до «голодних солдатів». Близько 18:30 того ж дня за розпорядженням ОСОБА_7 («закрийте його, потім придумаємо, що з ним робити») потерпілого зі зв`язаними руками було доставлено до захопленого приміщення відділу поліції. ОСОБА_5 незаконно утримувався в камері три доби до 5 вересня 202 року. Умови тримання були нелюдськими: у перші два дні йому взагалі не давали їжі та води (крім однієї баклажки), виводили до вбиральні лише двічі на добу (о 6-й ранку та о 6-й вечора), приміщення не опалювалося, а кран та туалет були зламані. Протягом перших двох діб перебування в камері його продовжували бити інш «бойовики», вимагаючи зізнань у співпраці з СБУ.

Потерпілий був звільнений ввечері 5 вересня 2022 року після того, як не знайшли доказів його співпраці з українськими спецслужбами, при цьому представник окупаційної влади «Сайдулаєв» пізніше підтвердив йому, що особа з позивним «Навігатор» є депутатом Держдуми РФ ОСОБА_7 .

Своїми показаннями потерпілий ОСОБА_5 повністю підтвердив факт жорстокого поводження з ним як з цивільною особою, застосування катувань, погроз вбивством та незаконного позбавлення волі, вчинених за безпосередньої участі та за наказом обвинуваченого ОСОБА_7 .

Позиція захисника ОСОБА_4 .

У судовому засіданні ОСОБА_4 зазначив, що сторона обвинувачення не надала суду переконливих доказів того, що описана подія злочину дійсно відбулася в тому вигляді, як це стверджує прокурор. Протиправність дій ОСОБА_7 подається як презумована, а не доведена. Сукупність матеріалів справи не дає можливості персональн пов`язати конкретні дії, наведені в обвинуваченні, з особою ОСОБА_7 .

Захист не оспорював показання самого потерпілого, зазначивши, що вони мають індивідуальний характер. Разом з тим, показання дружини потерпілого, ОСОБА_21 , є «похідними доказами» та «свідченнями зі слів», і такі свідчення не створюють цілісної доказової конструкції, яка б дозволяла перевірити та підтвердити первинн свідчення потерпілого.

Щодо письмових матеріалів (дані про народження, реєстрацію, статус депутата Держдуми та трудову діяльність ОСОБА_22) мають лише констатуючий характер та підтверджує лише біографічні факти, але не має прямого відношення до самої події злочину, її протиправності чи караності.

З огляду на викладене, просив виправдати обвинуваченого ОСОБА_7 .

Стаття Закону України про кримінальну відповідальність, що передбачає відповідальність за кримінальне правопорушення, винуватим у вчиненні якого визнається обвинувачений ОСОБА_7 .

Дії ОСОБА_7 правильно кваліфіковані за ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 438 КК України (у редакції ст. 438 КК України на час вчинення кримінального правопорушення), як жорстоке поводження з цивільним населенням, інші порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов`язковість яких надан Верховною Радою України, вчинене за попередньою змовою групою осіб.

Так, злочин вчинено у вересні 2022 року на тимчасово окупованій території селища Велика Лепетиха Каховського району Херсонської області. Обвинувачений прибув туди як представник влади держави-окупанта (депутат Державної думи РФ, сенатор).Суд встановив, що ОСОБА_7 чітко усвідомлював існування міжнародног збройного конфлікту.Потерпілий ОСОБА_5 є цивільною особою (місцевий житель, учитель), який не брав безпосередньої участі у воєнних діях і відповідно до норм міжнародного гуманітарного права перебував під захистом IV Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року.

Об`єктивна сторона виразилася через два протиправні діяння: жорстоке поводження з цивільним населенням (катування) та нелегальне ув`язнення. Так, катування мало вираження у психологічному насильству: під час допиту обвинувачений приставив пістолет до голови ОСОБА_5 , пересмикнув затвор та погрожував вбивством, що прямим порушенням ст. 75 Додаткового протоколу I до Женевських конвенцій (заборона погрози вбивством); допит проводився у присутності та за координації ОСОБА_7 , під час якого військові РФ били потерпілого прикладом автомата по голові, шиї та тулубу, імітували відрізання вуха ножем та погрожували розправою над йог родиною, що охоплюється поняттям катування у розумінні ст. 31, 32, 147 IV Женевської конвенції. Нелегальне ув`язнення мало місце, оскільки ОСОБА_7 , користуючись своїм авторитетом та владними повноваженнями, особисто дав наказ військовослужбовцям РФ зі зв`язаними руками незаконно утримувати в камері захопленог відділу поліції з 2 по 5 вересня 2022 року (3 доби) без жодного процесуального рішення, доступу до захисту чи медичної допомоги, де умови утримання (відсутність їжі, води, меблів, антисанітарія, обмеження туалету) визнані такими, що загрожували життю та здоров`ю, що прямо порушує ст. 147 IV Женевської конвенції (незаконн обмеження волі/нелегальне ув`язнення).

Суб`єкт злочину за ч. 1 ст. 438 КК України є загальним, ОСОБА_7 є осудною фізичною особою, яка досягла віку кримінальної відповідальності, а його статус громадянина РФ та представника окупаційної влади (депутата) додатково підкреслило його роль як суб`єкта, що діяв у зв`язку зі збройним конфліктом.

Суб`єктивна сторона виражена тим, що обвинувачений усвідомлював суспільно небезпечний характер своїх дій (що він вчиняє протиправні дії психологічного характеру з цивільною особою та незаконно позбавляє її волі на окупованій території), передбачав суспільно небезпечні наслідки у вигляді завдання сильних страждань т порушення основоположних прав людини, і бажав їх настання. Дії мали чітке політичне та ідеологічне забарвлення потерпілого катували через його ставлення до окупаційної влади, відмову співпрацювати (виходити на роботу під прапором РФ) та за звинуваченнями у проукраїнській діяльності («коригувальник»).

Також, злочин вчинено за попередньою змовою групою осіб, ОСОБА_7 діяв спільно, узгоджено та з єдиним умислом із невстановленими військовослужбовцями ЗС РФ.

Таким чином, у діях ОСОБА_7 наявні всі необхідні та достатні елементи складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України. Його вина повністю доведена сукупністю досліджених судом доказів (показаннями потерпілого, свідка, матеріалами впізнання за фотокартками та матеріалами з відкрити джерел).

Щодо позиції захисту про те, що дії неможливо персонально пов`язати з особою ОСОБА_7 , суд зазначає наступне.Відповідно до протоколу пред`явлення особи для впізнання за фотознімками від 21.07.2025, потерпілий ОСОБА_5 впізнав ОСОБА_7 на фотокартці №3. Потерпілий чітко зазначив, що саме цей чоловік мав позивний ОСОБА_11 », особисто катував його в приміщенні селищної ради, приставляв пістолет до голови з погрозами вбивства, а потім наказав військовим ув`язнити останнього. У судовому засіданні ОСОБА_5 підтвердив, що ОСОБА_7 особисто брав участь у його допиті: будучи в берцях, навмисно наступав на ноги потерпілому (який був кімнатних капцях) та особисто застосовував зброю для психологічного тиску. Суд не залишив поза увагою й свідчення потерпілого, що вже після звільнення інший представник окупаційної структури на прізвище ОСОБА_23 прямо підтвердив йому, що особа з позивним «Навігатор» є саме депутатом Держдуми РФ ОСОБА_7 .

Щодо позиції захисту про те, що показання дружини є лише похідними доказами зі слів, суд зазначає наступне. Показання свідка (дружини потерпілого) є самостійними, первинними доказами щодо обставин, які вона сприймала особисто, і вони повністю підтверджують хронологію та сутність злочину. Вона особисто бачила прибутт російських військових на територію їхнього домоволодіння 02 вересня 2022 року, ідентифікувала їхню форму та шеврони, бачила обшук та вилучення речей.Перебуваючи на вулиці під вартою одного з військових, вона (як учитель з основ здоров`я та безпеки) безпосередньо чула характерні звуки побиття її чоловіка в будинку.Вон самостійно шукала чоловіка, прибула до захопленої будівлі поліції та отримала підтвердження від охорони, що ОСОБА_14 утримується там. Також бачила його один раз біля огорожі під час передачі їжі. Таким чином, її показання є прямим підтвердженням об`єктивної сторони злочину (побиття, викрадення, тримання в ув`язненні), щ повністю узгоджується з показаннями потерпілого.

Щодо позиції захисту про те, що дані про статус депутата, реєстрацію та інтернет-публікації мають лише констатуючий біографічний характер і не доводять протиправність дій чи участь у події. Так, указані докази доводять його політичний статус; це спростовує тезу про відсутність зв`язку з протиправністю дій, адже саме його владни статус («депутат Держдуми РФ») дозволив йому безперешкодно зайти до будівлі окупаційної адміністрації, керувати допитом та віддати обов`язковий для виконання військовими РФ наказ про нелегальне ув`язнення цивільної особи.

Обставини, які пом`якшують або обтяжують покарання обвинуваченого ОСОБА_7 .

Обставин, які відповідно до ст. 66 КК України, пом`якшують покарання обвинуваченого суд не встановив.

Обставин, які б обтяжували покарання відповідно до ст. 67 КК України, суд визнає вчинення злочину повторно. Разом з тим, суд, відповідно до ч. 4 ст. 67 КК України, виключає обставину, яка обтяжує покарання - вчинення кримінального правопорушення групою осіб за попередньою змовою, з огляду, що така обставина є ознако кримінального правопорушення, що впливає на його кваліфікацію.

Матеріали, які характеризують особу обвинуваченого ОСОБА_7 .

За інформацією про особу, ОСОБА_7 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , громадянина Російської Федерації, уродженець міста Саратов, РРФСР, СРСР, зареєстрований за адресою: АДРЕСА_1 ; проживає за адресою: АДРЕСА_2 , документований паспортом громадянина РФ серії НОМЕР_1 від 05.11.2013 (а. с. 83-87 т. 2).

За вимогою, раніше судимий вироком Тернопільського міськрайонного суду від 26.02.2025 за ч. 3 ст. 110 КК України до 15 років позбавлення волі з конфіскацією всього належного йому майна; наявне кримінальне провадження № 42022000000001343 за ч. 3 ст. 110 КК України та кримінальне провадження №22023000000000771 за ч. 2 с 28, ч. 1 ст. 438 КК України (а. с. 88-90 т. 2).

За вироком Тернопільського міськрайонного суду від 26.02.2025 ОСОБА_7 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , засуджений за ч. 3 ст. 110 КК України до 15 років позбавлення волі з конфіскацією всього належного йому майна (а. с. 91-102).

Мотиви призначення покарання та ухвалення інших рішень щодо питань, які вирішуються судом при ухваленні вироку і положення закону, якими керувався суд.

Призначаючи покарання ОСОБА_7 , за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28 ч. 1 ст. 438 КК України, суд врахував:

- ступінь тяжкості вчинених кримінального правопорушення, а саме вчинене кримінальне правопорушення, яке за ст. 12 КК України є особливо тяжким злочином проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, оскільки посягає на життя, здоров`я, права та свободи цивільного населення на тимчасово окупованій територ України, а також порушує фундаментальні норми міжнародного гуманітарного права, зокрема Женевську конвенцію про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року;

- умисне вчинення кримінального правопорушення;

- суспільну небезпеку вчиненого кримінального правопорушення, а саме те, що такий злочин характеризуються підвищеною суспільною небезпекою, вчинений проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку;

- відсутність обставин, які відповідно до ст. 66 КК України, пом`якшують покарання обвинуваченого;

- наявність обставин, які відповідно до ст. 67 КК України, обтяжують покарання обвинуваченого, а саме вчинення злочину повторно.

Суд також враховує, що ОСОБА_7 раніше судимий вироком Тернопільського міськрайонного суду від 26.02.2025 за ч. 3 ст. 110 КК України до 15 років позбавлення волі, що вказує на стійку протиправну спрямованість його поведінки та небажання стати на шлях виправлення.

Підстави для застосування положень ст. 69, 75 КК України відсутні, оскільки відсутні обставини, передбачені ст. 66 КК України, що пом`якшують покарання та істотно знижують ступінь тяжкості вчиненого обвинуваченим кримінального правопорушення з огляду на вчинення ОСОБА_7 суспільно-небезпечного кримінально правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

З огляду на викладене, суд призначає ОСОБА_7 основне покарання у виді позбавлення волі на строк 10 (десять) років, яке за викладених вище обставин кримінального провадження та особи обвинуваченого буде цілком справедливим та пропорційним, необхідним і достатнім для його виправлення та попередження вчинення ним нов кримінальних правопорушень, відповідатиме меті покарання, гуманності, справедливості і не потягне за собою порушення засад виваженості, що включає наявність розумного балансу між захищуваними інтересами суспільства та правами особи, яка притягується до кримінальної відповідальності. Також, на підставі ч. 4 ст. 70 К України шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим, яке призначено за вироком Тернопільського міськрайонного суду від 26.02.2025 за ч. 3 ст. 110 КК України, остаточно призначити покарання у виді 15 (п`ятнадцяти) років позбавлення волі з конфіскацією всього належного йому майна.

Враховуючи, що розгляд справи здійснювався за відсутності обвинуваченого (у порядку спеціального судового розгляду), строк відбування покарання ОСОБА_7 слід рахувати з моменту його фактичного затримання на виконання цього вироку.

Щодо запобіжного заходу, суд враховував, що ухвалою слідчого судді Херсонського міського суду від від 03.09.2025 ОСОБА_7 обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою без визначення застави (а. с. 103-107 т. 2), отже вказаний запобіжний захід до набрання вироком законної сили слід залишити без змін.

Витрати на залучення експертів відсутні.

Арешт майна не накладався.

Цивільний позов у вказаному кримінальному провадженні не заявлявся.

Речові докази відсутні.

Керуючись ст. 369, 371, 374 КПК України,

УХВАЛИВ:

ОСОБА_6 визнати винуватим у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, та призначити покарання у виді позбавлення волі на строк 10 (десять) років.

На підставі ч. 4 ст. 70 КК України шляхом поглинення менш суворого покарання за цим вироком більш суворим, яке призначено за вироком Тернопільського міськрайонного суду від 26.02.2025 за ч. 3 ст. 110 КК України, остаточно призначити покарання у виді 15 (п`ятнадцяти) років позбавлення волі з конфіскацією всього належн йому майна.

Строк відбування покарання у виді позбавлення волі обвинуваченому ОСОБА_7 обчислювати з моменту звернення вироку до виконання, тобто з дня його фактичного затримання.

Запобіжний захід у виді тримання під вартою обраний ОСОБА_7 ухвалою слідчого судді Херсонського міського суду від 03.09.2025 залишити до набрання вироком законної сили.

Учасники судового провадження мають право отримати в суді копію вироку.

Копію вироку негайно після його проголошення вручити прокурору та захиснику.

Повідомлення про ухвалений вирок опублікувати на офіційному веб-сайті суду, в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора.

Вирок може бути оскаржений до Херсонського апеляційного суду протягом тридцяти днів з дня його проголошення.

Вирок набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги, якщо таку скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги судове рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після ухвалення рішення судом апеляційної інстанції.

Суддя ОСОБА_1